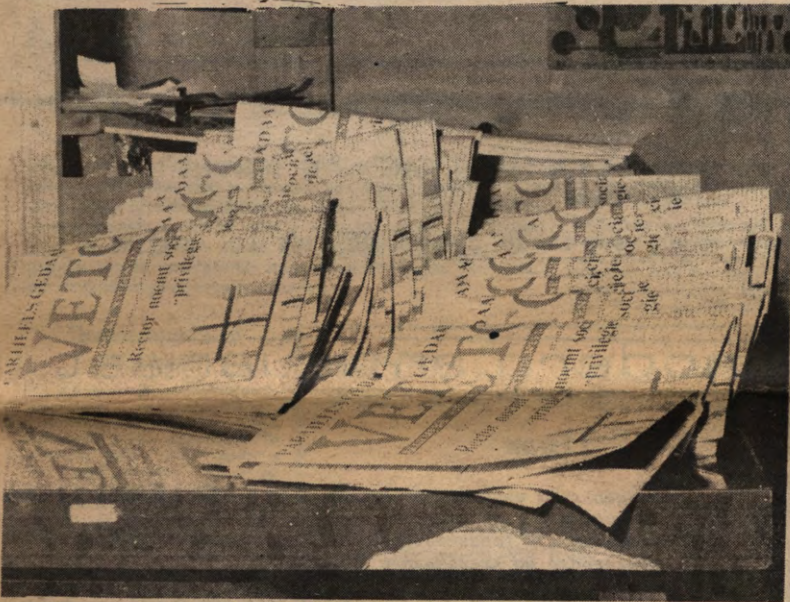

Wina klaagt berichtgeving aan. Zie p. 2

VETO

ALGEMENE STUDENTENRAAD

VETO WIL DRINGEND EIGEN STATUUT

Dit is een *noodveto* die de alarmklok luidt. Door recente gebeurtenissen is het voortbestaan van de Veto zelf in het gedrang gekomen. Een groot deel van dit nummer zal hieraan gewijd zijn. In dit eerste artikel wordt een algemeen schets gegeven van de problemen. Daarna formuleert de redactie haar voorstel. M.a.w. hoe kan de Veto in zijn huidige gedaante gered worden?

Voor studenten die al wat langer in Leuven zitten is het duidelijk dat er op enkele jaren tijd heel wat veranderd is aan het blad van de A.S.R. Veto is, zoals *De Morgen* het vorig jaar in een artikel over de Vlaamse studentenpers zei, het enige studentenblad dat op enig niveau staat. Veto versijnt inderdaad wekelijks, en kan dus actueel zijn, Veto probeert enigszins aan journalistiek te doen en Veto poogt een professioneel uitzicht te tonen. Dit is de verdienste van studenten! Vroeger werd Veto immers uitsluitend door vrijgestelden volgeschreven, in hun beperkte vrije tijd. Van vernieuwing of enige kritische zin kon dan ook geen sprake zijn, al was het maar bij gebrek aan tijd. I Nu wordt Veto uitsluitend door studenten ineengestoken, met behulp van een eigen redactiesecretaris.

Met het vertrek van de eerste redactiesecretaris van Veto, Bruno Leynse, werd er een nieuwe vacature uitgeschreven voor deze *enige betaalde job* binnen Veto. Bij de behandeling van die vacature afgelopen maandagavond door de Stuurgroep zijn de problemen tot een *hoogtepunt* gekomen. Om dit te begrijpen moeten we eerst vertellen welke tot nu toe de positie was van Veto binnen de ASR.

Wie het vademecum voor studenten dat jaarlijks door de ASR wordt uitgegeven erop naslaat, ziet dat Veto ergens tussen de raden en de stuurgroep bengelt en dat er geen eigen statuut voorzien is voor het blad. De Veto-begroting, die voor 1982 1.469.681 fr. bedroeg, valt volledig onder de verantwoordelijkheid van die Stuurgroep. De redactie of zelfs de secretaris, die immers een gewoon werknemer is, hebben *geen enkele zeggenschap* over die begroting en de toepassing ervan.

In het vademecum staat letterlijk: "Ondanks zijn kwaliteit blijft Veto een blad van en voor studenten." In de praktijk is het blad afhankelijk van de Stuurgroep. In de Stuurgroep zitten drie studenten per raad (Kringraad, Cultuurraad, Sociale Raad, Sportraad en Isol). In het vademecum wordt ook nog melding gemaakt van het feit dat de Stuurgroep een 'coördinatiecommissie' is. Tot zover de theorie.

In de praktijk blijkt het om een comité te gaan waar het absentisme van de studenten niet gering is. De Stuurgroep van 8 maart begon met 6 studentenvertegenwoordigers. De discussies op deze Stuurgroep zijn vaak van erg technische aard, en worden daardoor voor het merendeel door specialisten gevoerd. Dit heeft twee belangrijke gevolgen. Voor de studenten wordt het op die manier erg moeilijk om een zinnige stem uit te brengen en verder worden de inhoudelijke gevolgen van de genomen beslissingen verhuuld.

In een volgende paragraaf illustreren we voor Veto het funeste karakter van deze beslissingsprocedure.

Verder worden er op de Stuurgroep voortdurend punten op de agenda geplaatst (soms onaangekondigd), waarover door de raden nog niet eens werd gediscussieerd, laat staan een beslissing genomen.

Hoe kan men standpunten bijeenleggen (coördinatie), als ze er nog niet eens zijn? Wie bepaalt er op dergelijke ogenblikken het beleid? Studenten of privé-personen?

In het vademecum wordt ook nog de nadruk gelegd op het feit dat er een *redactie* is die de inhoud en het gezicht van het blad bepaalt, mits de nodige loyaliteit t.o.v. de A.S.R. Dit impliceert een eigen lijn, te bepalen door de

redactie, die open staat voor iedereen die regelmatig aan Veto wil werken.

Wat gaat er nu mis?

Door zijn *de facto* afhankelijkheid van de Stuurgroep en dus in feite van enkele *vrijgestelden* is Veto voortdurend als blad beknot geweest, zowel technisch als inhoudelijk.

Om maar iets te noemen. Bepaalde elementen binnen Sociale Raad hebben zich er herhaaldelijk over beklagd dat ze zich niet in de Veto-berichtgeving herkennen. Toen de redactie bijvoorbeeld openlijk wou berichten over spanningen binnen SoRa werd haar dit onmogelijk gemaakt. Dit resulteerde in een onduidelijk artikel over ene vrijgestelde F, die een blaam had gekregen van de algemene vergadering omwille van zijn eigengereid optreden (Veto nr. 16). Half Leuven wist ondertussen dat de figuur van *Herman Franço* onderwerp was geweest van twee uitputtende AV's van SoRa. Veto kon dit niet schrijven omdat sommigen binnen de A.S.R. schrik hadden "hoe dit zou overkomen". Toen SoRa een spel wou uitgeven n.a.v. de sociale selectie en er door iemand van

Weekblad Jg. 8. '81-'82. Nr. 22 dd. 11 maart 1982.

V.u. Bruno Leynse. Van Evenstraat 2 d, 3000 Leuven.

Redakties op vrijdag 18.30 u op 't stuc. Van Evenstraat 2 blok D, 1ste verdieping.

Nr. 23. Actualiteitsartikelen ten laatste op maandagmorgen 15 maart Nr. 24. Artikelen binnen op vrijdag 19 maart. Actualiteit op maandagmorgen, 22 maart

Adevertenties idem als actualiteit. Zoekertjes resp. op 15/3 en 22/3 's morgens.

En verder...

UITGEBREIDE FILMRUBRIEK P. 6

ENERGIEPROBLEMATIEK EN GEMEENTE P. 7

VREDESOPVOEDING IN FILOSOFIE P. 3

de vrijgestelden een vijfjarige aankondiging werd binnengebracht, die door de Veto-redactie *herschreven* werd, kwam er grote boel op de Stuurgroep. Men argumenteerde dat Veto "statutair verplicht" was om *alles* wat de raden binnenleverden letterlijk af te drukken. Afgezien van het feit dat dergelijke statuten helemaal niet bestaan kan men zich afvragen of men dan niet beter een "mededelingenblad" zou maken i.p.v. zijn goede geld uit te geven aan een *journalistieke façade*, want dat zou Veto worden als het onder die voorwaarden zou moeten verschijnen.

In het algemeen is het Veto *verboden* open en kritisch te schrijven over de raden of de A.S.R. De journalistieke functie van Veto moet zich blijkbaar beperken tot de unie en ongewaardeerde terreinen zoals sport, cultuur, en wetenschappelijk onderzoek.

Veto gekortwiek

Doordat de redactie het toch niet kon laten af en toe, zij het verdoet, over enkele merkwaardige dingen binnen de ASR te schrijven en dus op de tenen van *individuen* te trappen werd de *oppositie* tegen het blad binnen de Stuurgroep steeds flagranter.

Deze oppositie vertaalde zich alras in *financiële beknotting*. Zo werd op 17 december, zonder enige raadpleging van de redactie, beslist het aantal Veto-bladzijden voor dit kalenderjaar terug te brengen van 314 blz. tot 298 pagina's per jaar. Op die vergadering werd ernstig gesproken over het terugbrengen van het aantal tot 251 bladzijden per jaar, maar daarvoor werd geen meerderheid gevonden. Een dergelijke besparing zou op zich misschien te verdedigen zijn, maar diende men niet eerst de redactie geraadpleegd te hebben, of zitten wij er enkel voor het vuile werk? Fikant detail: dit voorstel stond, zoals wel vaker gebeurt bij betwistbare punten, *niet* op de agenda.

Ergere dingen zijn er afgelopen maandag gebeurd. I.p.v. over de opvolging van de secretaris te spreken, werd er eerst over nog maar eens *besparen* bij Veto gesproken (natuurlijk zonder dat dit op de agenda stond). Prachtig: *eerst* een vacature uitschrijven en *dan pas* praten of er wel genoeg geld is! Het redactievoorstel was -aangezien er geen aanvaardbare kandidaten voor een halftime vrijgestelde post waren komen opdagen- om het werk te *verdelen tussen vijf jobsstudenten*. Dit zou niet enkel de Veto volledig in studentenhanden brengen, maar ook een *besparing* met zich

meebrengen van 40920 of 55880 fr., al naargelang de periode van de job zich tot juni of augustus a.s. zou uitbreiden. En toen begon het schermen met een gebrek aan geld. De secretaris wordt immers betaald door de reclameopbrengsten, die wel aanzienlijk zijn maar niet genoeg, aldus de argumentatie. We gaan hier geen cijfers geven, maar vinden dit een *drogredenering*. Niet alleen is het tekort *miniem*, maar ook zitten we nog niet eens in de *heft* van het jaar en verder is men pas deze week echt met de reclamewerving begonnen. *Met enige inspanning zou er nog geld overblijven ook.*

Kort gezegd: jobsstudenten mochten het werk doen, maar ze zouden in totaal maar *twintig uur* betaald worden. Op de Stuurgroep was men zo geestig te zeggen dat als er *zotten* waren die voor dat loon wilden werken, dat ze dan hun gang maar moesten gaan. Die zotten zijn niet gevonden, en dit betekent tot nader order het einde van Veto! Tenzij...

Veto een eigen statuut

De redactie stelt dat de A.S.R. enkel met *openheid* l.o.v. alle studenten -die ze toch verondersteld wordt te vertegenwoordigen- gehandeld kan zijn. Kritiek vanuit zeer rechtse hoek op de organisatie en haar doelstellingen, die ook de Veto-kolommen bereikt heeft, kan slechts één antwoord krijgen en dat is *open en eerlijk uitkomen voor wat men staat en hoe men zijn doelstellingen tracht te bereiken*. Afgezien daarvan heeft elke student het onvervreemdbare recht volledig geïnformeerd te zijn over de eigen organisatie, ook als dit *minder mooie elementen* van die organisatie of haar werknemers naar voor zou brengen.

Dergelijke openheid kan enkel bereikt worden door een *informatievoorziening*, die weliswaar *loyaal* l.o.v. de ASR en haar fundamentele doelstellingen is, maar *zeer kritisch* staat t.o.v. de praktijk van de ASR en personen daarbinnen. Het enige orgaan dat daar momenteel toe in staat is en er in feite ook voor bedoeld is, is Veto.

Wat wij dus vragen is een eigen statuut voor Veto, een *zeste geleiding* binnen ASR, weliswaar geen raad omdat een redactie een hecht samenwerkingsverband is en geen discussiegroep die regelmatig het slachtoffer kan zijn van politiek immobilisme, maar een onafhankelijk blad, dat gebonden is aan de doelstellingen van de ASR (via het statuut) maar verder het recht krijgt de lezer open en kritisch te informeren over alle aspecten van de organisatie.

vervolg op p. 5

Een tip van de sluier...

De drukkerij. De eindfase van een lange lijdensweg. Het heeft reeds heel wat voeten in de aarde gehad voor Veto hier de wereld in gewalst wordt. Relas van de drie 'knievallen' (redactie, tikken, lay-out) op pagina 5.

Enkel tijdelijke coïncidentie ...

Het is de redactie duidelijk niet alleen te doen om de slechts 20 betaalde werkers die ze voor de negen volgende nummers heeft.

Als we de gevraagde 40 joburen gekregen hadden zou de bom later op het jaar wel eens gebarsten zijn. Waar het in essentie om gaat is de positie van het blad binnen de organisatie.

Die wordt op dit ogenblik best omschreven als speelbal van de verschillende raden.

Het voorbeeld van de kandidatuur redactiesecretaris is erg duidelijk. De organisatie schrijft in de Veto een

kandidatuur uit. Als er geen kandidaat vrijgesteld opdagen, stellen 5 redactieleden-studenten voor de verantwoordelijkheid voor het verschijnen van de overige nummers op zich te nemen.

Reactie van de Stuurgroep. Er is geen geld. En dat terwijl nog geen half uur daarvoor het argument gevallen was dat de A.S.R. als een bedrijf moest beheerd worden. *Welk bedrijf werft eerst personeel aan om zich pas achteraf over de financiering ervan te bezinnen?*

Ons inziens zijn er andere redenen voor het waarom van deze beslissing. De technische groei naar volwassenheid van

Veto staat niet op zich. Geleidelijk begon binnen de redactie de idee van vrije journalistiek (wat is journalistiek anders?) gestalte te nemen. Ook de eigen organisatie zelf kan hieraan niet ontkomen. Niet iedereen in de organisatie is hiermee gelukkig.

De gebeurtenissen van deze week hebben de hoop op een interne oplossing die binnen de redactie nog leefde volledig gefnuikt. Het verstand machtsdenken dat binnen de Stuurgroep legio is bracht ons er toe de zaak naar buiten te brengen: de studenten zelf, de kringen, kortom de basis, wordt om een standpuntbepaling

gevraagd.

Wil Veto verder het werk doen wat het als blad moet doen, dan kan dat enkel met een onafhankelijk statuut, ook financieel. Dat onafhankelijk statuut moet o.i. blijven kaderen in het algemene kader van de A.S.R., nl. een gerichtheid op de democratisering van het onderwijs.

In dat opzicht is er ook enkel een tijdelijke coïncidentie (jaar op jaar) met de Solidariteit-kritiek op de organisatie: hun bedoelingen zijn de onze niet.

De redactie

LEZERSBRIEVEN

Reaktie op aktie-verslaggeving

Deze brief is de weerslag van het ongenoegen dat op de laatste WINA-praesidiumvergadering geuit werd over de berichtgeving in VETO, meer bepaald die over de aktie rond de Sociale Sektor en over de Sociale Raad van vrijdag 22 januari.

Objektieve verslaggeving over een aktie kan niet samengaan met journalistieke blunders, systematisch cynisme, het gebruik van demagogische truiks en het verkondigen van subtiel onwaarheden. Ter overweging dit:

-bij stemmingen op Sociale Raad werden systematisch enkel die kringen vermeld die de minderheid vormden, waarom de andere niet?

-In het interview met Tavernier (*Veto 14 red.*) slaagt deze laatste erin geregeld vragen onbeantwoord te laten, tussendoor worden argumenten uit het debat, geopperd door de studenten, gegeven. Dit gebeurde echter zo onvolledig dat men die intermezzo's beter had wegge laten.

-Op de voorpagina van VETO nr. 16 vinden we een verrassende alinea. Het woord *ticket* (de gele) wordt telkens voorafgegaan van 'illegaal', alsof ook de schrijver de illegaliteit het belangrijkste facet van de ticketverkoop vond. Zelfs de verkoop van maaltijden in eigen beheer wordt illegaal genoemd.

-Cynisch wordt de berichtgeving vanaf VETO nr. 15 (zie hoofding). Een frappant voorbeeld is de commentaar bij de foto op de voorpagina van nr. 17 ("Sociale Raad wordt alsmat vindingrijker in zijn akties. Maar of ludieke manifestaties als deze (de rouwstoet) het besef van het sociale belang van de studentenvoorzittingen zullen vergroten?") Volgens WINA was het de bedoeling om de Vlaamse pers (en de profen) die het na drie weken nog niet door hadden, mee te delen dat het om meer dan 5 fr. gaat. Dat een deel van de toch doodzwaarig getuigt vooral tegen die pers, niet tegen Sociale Raad. Tot zover enkele voorbeelden.

Het verslag van de Sociale Raad van 22 januari (VETO nr. 16, blz. 8) is op zijn minst gebrekkig te noemen. Een prachtig voorbeeld van de manier waarop journalistiek niet mag bedreven worden vinden we in het stuk over de personalia. Bij lectuur daarvan rijst de vraag wat F. naast beroepsfouten nog zoal gedaan heeft dat zou kunnen leiden tot een vertrouwenskwesitie. In de discussie (waar de auteur van het artikel niet aanwezig was!) werd duidelijk gesteld dat enkel beroepsfouten (evt. t.g.v. een ideologie), en niet iemands ideologie aanleiding kunnen geven tot het stellen van een vertrouwenskwesitie (Berufsverbot behoort niet tot de beginselen van de democratische organisatie). De tekst gewijd aan F. is een -in zo'n beknopte relaas- irrelevant stuk proza. Volgens WINA moet er duidelijk gesteld worden dat er gestemd is over beroepsfouten die

F. bedreven zou hebben en niet over het ideeëngoed van een politieke organisatie. Dit in tegenstelling tot wat de achteloze lezer zou vermoeden na het lezen van die alinea. In een ander artikel neemt men ook nog een loopje met de interpretatie van de stemming. Men stelt dat F. het wantrouwen kreeg van de meerderheid van de vergadering, gezien de uitslag (10 tegen, 9 voor vertrouwen, 2 onth.) is dit niet correct, wel kreeg F. niet het vertrouwen van een meerderheid.

Wij maken deze bemerkingen vanuit een dubbele bezorgdheid. Ten eerste is WINA de mening toegedaan dat een aktie, als de meerderheid van de kringen er achter staat, een zo breed mogelijke basis bij de studenten verdient. In het verwerven van die basis speelt ook VETO een rol.

Ten tweede is het de taak van VETO juiste, objectieve en relevante informatie te brengen. VETO mag niet vervallen tot het niveau van een gekleurde faits-divers krant!

Namens WINA
Jan Goossenaerts,
Praeses

Antwoord van de redactie

Zonder dieper in te gaan op de achtergronden van dit schrijven, wil de redactie hier toch enkele aantijgingen weerleggen.

-Sociale Raad, VTK, Ekonomika en VRG worden met name vernoemd in VETO 16 - de meerderheid wordt "en bloc" vermeld. Niet muggeziest graag.

-Tavernier-interview: wij verwachten van de lezer een zekere kritische zin. Als de redaktie pregnante vragen stelt, en Tavernier weigert te antwoorden, dan is het aan de lezer om zijn konklusies te trekken, dachten wij. De schrijver van deze brief houdt zijn volk blijkbaar voor dom...

Verder haakte het interview in op het debat, zonder een verslag erover te zijn. Voor wie niet aanwezig was wilden wij enkele discussiepunten aanstrepen, die pasten binnen het kader van het interview.

-Over de illegaliteit van de tickets: het woord "illegaal" wordt aangewend i.v.m. de verslagen van Jan Bauwens. Als de briefschrijver meent dat wij daarom de aktievoerders voor dieven en brandstichters uitschelden, den heeft hij niet goed gelezen.

-De hoofding van VETO nr. 15 was enkel bedoeld als een (ludieke?) toespeling van de redaktie op haar vrees dat de aktie zou kunnen vastlopen. In hetzelfde licht moet de kommentaar bij de foto gezien

Volg: zie pagina 8

KOOPJES HET GANSE JAAR DOOR !!

WIJ STARTEN IN JANUARI 1982 MET EEN AFDELING

modern antiquariaat

*met een ruim assortiment ernstige en minder ernstige boeken

*hoofdzakelijk fondsrestanten en speciale aanbiedingen van Nederlandse en Amerikaanse uitgevers

*heelwat titels uit het aanbod zal je nergens anders vinden

*dit alles aan uiterst lage prijzen

* NIEUWE STAPELS !

acco

TIENSESTRAAT 134-136 - LEUVEN
TEL. 016/23 35 20

Lucien's corner

Met ons kot zijn we een weekend naar Brugge geweest, van plan uit te rusten bij een vroeger kotgenoot. Maar bij onze aankomst pakte dat anders uit: als progressief advocaat was onze gastheer op een antimarxistische boekenbeurs gaan snuffelen naar racistische lectuur. Hij gaf een lijst door aan het Brugs antifascistisch front dat prompt klacht ging indienen bij de politie. Wij dan maar mee naar het concertgebouw, waar we op de stoep stonden met borden die de toepassing van de wet op het racisme eisten. Terwijl binnenin de politiecommissaris boeken van Degrelle en sommige brochures over apartheid en gastarbeiders in beslag nam, kwamen enkele NSV-ers, leden van het Vlaams Blok en Bert Erikson van het VMO naar buiten om ons uit te schelden. We stoorden ons niet aan hun schuddende vuisten, wij hielden ons stilzittend en waardig protest. De politie moest soms wel een overtuigd antimarxist op de stoep houden. In het café de Snuffel kwam de politiecommissaris verslag uitbrengen, maar drong aan 's avonds geen confrontatie op te zoeken op de

strijdvergadering van extreemrechts. De aktie haalde het radio-nieuws en de kranten.

Een weekend in de provinciestad doet beseffen dat een studentenstad als Leuven een artificieel milieu is. De jonge intelligentsia van het Vlaanderen van morgen troept er samen met duizenden en leidt er een eigen leven. De helft van Leuven is student, de andere helft leeft van de student. Het levensritme is niet reëel: de gewone man staat niet om tien uur op en gaat niet vanaf elf uur nog een stapje in de wereld zetten. In oktober doet een student niets, in mei doet hij alles.

Er is een zekere gettovoering in Leuven. Iedere gezinheid onder de studenten heeft zijn café's, zijn danslokalen en zijn verenigingen. Het leven is prettig onder soortgenoten, iedereen houdt zich in de nestwarme van gelijkgezinden. Het is gemakkelijk zich te engageren als student. Politieke en culturele verenigingen zijn er van alle pluimagine. Bepaalde wijken zoals die rond de Tiense en de Blijde Inkomststraat

kun je de wijk van de alternatieve bovenbouw noemen: Kritik, SOS, Wereldwinkel, Wetswinkel, Eckerlyc. De campus sociale wetenschappen is voor Leuven wat het Quartier Latin was voor Parijs in 68.

Maar in het Venetië van het Noorden, in de kleine middeleeuwse straten en reien met statige patriërshuizen en stille kloostergebouwen, of in de moderne winkelstraten die leven van het toerisme, en buiten de stad met de industrie vaar Zeebruggetoe, daar is de gewone burgerman de toonaangevende stadsbewoner. Engagement is er kleinschaliger en dichter bij het dagelijkse leven een advocatenkollektief, een wereldwinkel, een volkshogeschool, een vrouwenhuis, een jongerenadviescentrum, christelijke basisgemeenschappen die de mensen van sommige wijken samenbrengen rond een boekenbeurs 'Centraal Amerika centraal'. In het beroepsleven heet engagement basiswerking, gebeurt maatschappelijke strijd veel levensschetter en democratische. Verzuur gebeurt er niet met grote woorden, waar met kleine daden (Remco Campert).

Filosofen over oorlog en vrede

Tegen de democratisering van het slagveld

Niet minder dan drie verschillende sprekers leidden maandag 1 maart het vredesdebat aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte in. Zelden hoorden we vooraan in dit auditorium zulke klare taal spreken. Toch pasten alle drie inleiders er voor op, met de filosofie als dusdanig in een expliciete politieke stellingname terecht te komen.

'Oorlog', achterhaald begrip

Professor Samuel IJsseling bracht als centrale stelling naar voor, dat het vocabularium, dat de traditionele filosofische discussies over vrede en oorlog ons aanreiken, niet langer bij machte is om de hedendaagse problematiek aan te pakken. Immers, traditioneel draaiden de discussies om de vraag, voor welke waarden een oorlog gerechtvaardigd kon zijn. Het leed en het onrecht dat in oorlog met zich meebrengt, moest dan afgewogen kunnen worden tegenover een aantal fundamentele waarden, die soms meer dan het leven zelf verdedigd moesten worden. Daarnaast kwam het er

in een oorlog vaak op aan, territorium, rijkdommen of energiebronnen te veroveren. Vandaag de dag draait de belangrijkste discussie echter om een nucleaire oorlog: een totaal treffen tussen de twee grootmachten. In een dergelijke oorlog gaat het om de totale vernietiging van iedereen die erbij betrokken is, minstens in Europa. Prof. IJsseling sprak in dit verband van de 'demokratisering van het slagveld'. Het gaat niet meer om een volk dat door zijn soldaten wordt verdedigd. Het gaat niet meer om territorium of eigendommen die men moet vrijwaren. Een totale nucleaire confrontatie laat immers geen volk en geen bewoonbaar territorium meer over.

De betekenis van de traditionele term 'oorlog' is daardoor fundamenteel

veranderd, en alle argumenten en theorieën die men voor de traditionele oorlogvoering had bedacht, hebben daarmee hun relevantie verloren.

Hetzelfde kan ongeveer gezegd worden over de bewapeningswedloop. Termen als 'afschrikking' en 'machtsevenwicht' horen veel te veel thuis in het traditioneel begrippenapparaat. Enerzijds klinkt er een gedachte in door die voor prof. IJsseling al te optimistisch is: men produceert volgens hem geen wapens voor het museum. Anderzijds moet men vaststellen dat wat men wil bereiken met 'afschrikking' en 'machtsevenwicht' totaal verloren gaat als er dan toch een nucleair conflict zou uitbreken.

Wat kunnen wij doen? Afwachten en vertrouwen? Dat lijkt wat zwak. Alleen maar bang zijn helpt ook niet. Angst is trouwens een gevaarlijke raadgever. En of het heil nu te zoeken is in simpel anti-americanisme... Zijn er dan nog wel mogelijkheden? Hoe kun je als filosoof in dit soort conflicten nog met de problemen omgaan? Prof IJsseling wist

het niet, en kon slechts hopen dat de volgende sprekers meer licht in het duister zouden brengen.

Liever rood dan dood

Prof. Carlos Steel stelde zich heel wat vragen bij de hedendaagse vredesaanbidding. In het eerste deel van zijn betoeg probeerde hij (met succes) de vredesbewegers te provoceren met een reeks bedenkingen rond de slogan 'liever rood dan dood'. De traditie wil de waarde van het leven altijd naast andere waarden stellen: mensen willen opkomen voor wat ze belangrijk vinden en hebben daarvoor soms zelfs hun leven veil. Steel wilde wel toegeven dat het bij de meeste oorlogen achteraf erg moeilijk is gebleken om uit te maken of de waarden die men ermee wilde verdedigen, echt wel de moeite waard geweest waren. En het onderscheid tussen agressie en defensie is ook altijd erg problematisch. Toch vond prof. Steel dat niemand kan volhouden dat de waarde van het leven in

abstracto de hoogste waarde is, en dat men dus in principe altijd de pijn van de oorlog kan afwegen tegen wat IJsseling had genoemd 'de verschrikkingen van de vrede'.

Met het tweede deel van zijn betoeg goede prof. Steel zeer plotseling het roer om en bleek zich in het spoor van prof. IJsseling te voegen. Tegenover een nucleaire oorlog kan volgens Steel immers geen enkele waarde in de weegschaal liggen. Net zoals 'bij IJsseling dacht Steel kennelijk dat bij een nucleaire oorlog de bakens heel anders liggen dan bij de traditionele. Hij opteerde nadrukkelijk voor 'liever rood dan heel Europa dood'. Zelfs onder Russische (of, om het emotioneel ook eens anders te bekijken, onder fascistische) overheersing, is er nog altijd de mogelijkheid van verandering, van verzet en ombuging van het systeem. Deze mogelijkheid verdwijnt in een nucleaire oorlog: daar nemen de mensen de waarden mee in hun graf. Steel schaarde zich bij de verdedigers van een 'Contingent Pacifisme': hic en nunc is er geen enkele verantwoordelijkheid van een kernconflict mogelijk (het onderscheid tussen een small-scale conflict deed hij als vals en gevaarlijk van de hand).

Voor de bewapeningsproblematiek ging de gedachtegang analoog. Is een Balance of Terror verdedigbaar voor de Contingent Pacifisten? Waar de Balance of Terror kiest voor het 'Alles of Niets', moeten de Contingent Pacifisten volgens Steel kiezen voor het niet terugslaan; omdat het beter is de helft kapot te hebben dan alles kapot. Als er geen reden kan zijn om een kernoorlog te voeren, kan er ook geen reden zijn om terug te slaan als de ander 'begint'.

Overigens had Steel herhaalde malen kritiek op het manichistisch perspectief waarin men deze problematiek steeds weer stelt. De Balance-of-Terror-filosofie veronderstelt dat de tegenpartij niet alleen aanvalt omdat ze anders onze raketten op hun dak krijgen. Maar zijn de anderen echt zo 'beestig slecht'? Je hoeft niet te veronderstellen dat ze ginds allemaal engeltjes zijn, maar ze als duivels denken is al even gevaarlijk. Het hele denken in termen van goeden en slechten is voor Steel aanvechtbaar, zeker als we vaststellen dat in het Westen de traditionele verdedigingslijnen zelfs worden afgebouwd om vervangen te worden door nucleaire. Zodat wij verplicht zullen zijn de first nuclear strike te doen als de Sovjets met traditionele wapens zouden aanvallen.

Professor Steel opteerde tenslotte voor een afbouwpolitiek inzake nucleaire defensie: je kunt de wedloop alleen tegen gaan door zelf stappen terug te doen, ook al doe je dan dingen die aanvankelijk unilateraal lijken. Tenslotte stelde Steel vast dat het voor veel jongeren niet meer zo duidelijk is wat hier eigenlijk het verdedigen waard is. Een echte vredespolitiek veronderstelt méér dan afweergeschut. Het veronderstelt dat je een maatschappij realiseert waar de mensen iets voor over hebben.

Sterven voor schimmige idealen

Arnold Burns wilde slechts één klein aspectje belichten: nl. een fanatieke maar verkeerde mentaliteit die in de hele defensiediscussie zwaar doorweegt: al te veel mensen maken zich namelijk de illusie dat 'iedereen het wel eens is over de onwenselijkheid van een kernoorlog', en dat het er dus alleen op aankomt om een strategie uit te stippen om zo'n oorlog te voorkomen. Dat er wel degelijk voorstanders van een kernoorlog zijn, illustreerde hij met een analyse van een interview met Marie-France Garrault, dat onlangs in Paris-Match verscheen. Garrault werkt inderdaad voor de regering Pompidou en was vorig jaar ook kandidaat voor het presidentschap. Zij deed in het bewuste interview een uitval tegen de dekadentie van onze twintigste-eeuwse samenleving: de kadentie die er toe leidt dat men niet meer krijgslustig, enkel nog uit is op comfort, verlied op de vrede, en tolerant is omdat men geen risico's meer durft nemen om datgene te verdedigen waarin men gelooft. Trouwens, de mensen geloven eigenlijk nergens meer in, volgens Garrault.

Burns stelde vast dat Marie-France Garrault een wel bizar beeld heeft van waarden en heldhaftigheid. Want welke heldhaftigheid zou er kunnen bezweten
vervolg op p. 4

Kringraad debat

10 jaar studenteninspraak aan de unief

Dinsdag 30 maart e.k. organiseert Kringraad in de Kleine Aula een paneelgesprek-debat over het medebeheer van de studenten in de universitaire beleids- en beslissingsorganen van de universiteit. De studenteninspraak aan de unief is, sinds het institutionalisieerd werd op alle niveaus vanaf 1971, onafgebroken discussiestof geweest binnen verschillende studentengroeperingen. Een artikel om de problematiek even in te leiden.

Democratie in de universiteit

Reeds geruime tijd voor de studenten-acties van de eind-zestigste jaren werd er over medebeheer van de studenten in de universitaire organen gediscussieerd. De vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) stelde reeds in 1961-62 dat het probleem van het medebeheer aan de unief zich stelt als het probleem van het keuze tussen 'participerende' en een 'revendicatieve' houding vanwege de studenten. Dus een keuze tussen deelname aan de bestaande academische structuren — hoewel men het daar eventueel niet mee eens zou zijn — of een werking rond medebeheer buiten de structuren als een vrije en ongebonden drukkingsgroep van studenten

In de loop van de zestigste jaren werd de roep naar een democratische universiteit waarin alle geleidingen, dus ook de studenten, opgenomen zouden worden in de besluitvormingsstructuren. VVS stelde in 1964 dat de student het essentiële element is aan de unief en dat beslissingen over hem niet meer kunnen getroffen worden zonder hem. Medebeheer in de sociale en andere universitaire diensten werd gevraagd.

Toen in 1966 de discussie over de eventuele overheveling van de Franse Sectie begon werd hieraan de opbouw van een democratisch Leuven Vlaams gekoppeld: studenten willen medezeggenschap in de Fakulteitsraden en de Academische Raad en een volledig informatierecht.

Een opvolging van onderhandelingen en studentenacties leidde in 1971 tot de herstructurering van de Leuvense universiteit waarin studentenvertegenwoordigers op (bijna) alle niveaus van de universitaire besluitvorming opgenomen worden en waarin een gedeeltelijk informatierecht voor de studenten is voorzien.

Ter inleiding op het debat zal de heer Jan Bauwens, directeur van Studentenverzoeken KUL, een historisch overzicht geven over de gebeurtenissen die geleid hebben tot het institutionalisieerd studentenmedebeheer aan de unief. In "Hoe het begon ..." zal Jan Bauwens de feiten, argumenten en ideeën schetsen die zowat 15 tot 10 jaar geleden aktueel waren.

Studenten-vertegenwoordiging

Het vigerende structuur-reglement van de KUL voorziet dat een studentenverte-

Kringraad debat

10 jaar studenten-inspraak aan de unief?

Hoe het begon ...

Historische inleiding door Jan Bauwens, directeur Studentenvoorzieningen KUL.

Diskussiepanel

Koen Mols, studentenvertegenwoordiger Toeg. Wet
L. Van Devisscher, studentenvertegenwoordiger Godsdienst
Paul Geeraert, ex-studentenvertegenwoordiger KU-Gent
Prof Walter Van Gerven, lid Bureau Academische Raad

Kleine Aula Dinsdag 30 maart 20.00 uur

genwoordiging opgenomen wordt in de Permanente Onderwijs Commissies, de Departementsraden, de Fakulteitsraden en de Academische Raad voor wat betreft de academische sector, en de Raad van Studentenvoorzieningen en de Raad van Beheer van de Alma, voor wat betreft de sociale sector. Het numeriek aandeel van de studenten in de besluitvorming van de sociale sector is hetzelfde als dit van de academische geleidingen en van het personeel: de Raad voor Studentenvoorzieningen is immers paritair (5-5-5) samengesteld.

Anders is het gesteld in de academische sector. De studenten bekleeden samen met het deeltijds academisch personeel en het wetenschappelijk personeel maximaal 40% van de mandaten in de verschillende raden. Het numeriek studentenaandeel in de besluitvorming is gemiddeld 11,8%. De professoren bekleeden minimum 60% van de zetels in de universitaire besluitvormingsorganen.

Deze numerieke ondervertegenwoordiging van de studenten is geen handicap voor deze geleiding volgens prof. Walter Van Gerven, voormalige rektorkandidaat en huidige groepsvoorzitter Humane Wetenschappen. In een interview met Veto stelde Van Gerven dat de studenten nu al een grote macht hebben. De delegaties reageren altijd in blok en ze zijn altijd aanwezig, de profen niet. In Fakulteitsraden en Onderwijscommissies luistert men over het algemeen aandachtiger naar de studenten dan naar een prof of een assistent, aldus Van

Gerven, waaraan hij toevoegt dat 'macht een zeer relatief begrip is en zeker niet samenvalt met stemrecht'.

Van Gervens opvatting ter zijde gelaten, constateert de studentenvertegenwoordiging dat zij in de verschillende raden zelden tot nooit hun voorstellen tot meerderheidsstandpunten kunnen maken. Een programmawijziging die

Gent om hun vertegenwoordiging, die d.m.v. algemene studentenverkiezingen aangeuid is, terug te trekken uit de Raad van Beheer van de rijksuniversiteit. Onder leiding van Paul Geeraert, gewezen studentenvertegenwoordiger in de RU-Gent, organiseerde SVB vorig jaar een boycot van de verkiezingen, die niet volledig maar toch ruim slaagde. De lezer herinnert zich ongetwijfeld de prikaktie met de ezel op het Gents rektorat.

Onder de slogan 'Geen bureaucratie, maar strijd' distancieert VVS-SVB zich van het medebeheer en roept op tot een syndikale studentenwerking buiten de universitaire structuren.

Stellingname één

Een aantal jaren geleden besloot Kringraad bij consensus te streven naar een gelijkwaardige participatie van de studenten in de universitaire besluitvorming. Net als de prof, is de student een evenwaardig element in het onderwijsleerproces en dient hij alle mogelijkheden te hebben om zij voorstellen te vertolken. Deze — hier bondig weergegeven — opvatting wordt Stellingname Eén genoemd.

Recentelijk gaan er stemmen op om een paritair orgaan op te richten dat zou handelen over onderwijsprogrammering en over de controle op de studieruimte. Konkreet dus het aandeel van de studenten in de universitaire onderwijsraden op te voeren tot 50% (lesgevers tegenover lesnemers). Daar zijn ook argumenten tegen. De voornaamste is dat de studenten tijdelijk aan de unief verblijven en professoren voor altijd met de universiteit verbonden zijn. Men kan het beleid van de unief niet laten afhangen van de jaarlijkse toevalligheden in de studentenvertegenwoordiging, aldus tegenstanders van het paritair-model.

Debat

De problematiek van de studenteninspraak kan men vanuit verschillende kanten bekijken. Standpunten en opvattingen lopen ver uiteen. Werkwijzen en strategieën zijn zeer divers. Ervaringen zijn positief en negatief. Al bij al redenen genoeg om een debat over dit onderwerp te organiseren. Kringraad doet dit dan ook op dinsdag 30 maart eerstkomende.

In de volgende editie van Veto, brengen we een interview met Luc Devisscher, studentenvertegenwoordiger godsdienstwetenschappen en koördinator Katediekta over de ervaring van zijn kring in het medebeheer.

Jan Sempels
Studentenvertegenwoordiger
Academische Raad

Medeplichtig

Niettegenstaande er goede ervaringen behaald zijn in het medebeheer, gaan er toch stemmen op om deze structurele inspraakmogelijkheid te boycotten. De studenten hebben in de raden niets te zeggen omdat ze numeriek ondervertegenwoordigd zijn. Verder zijn de studenten, door hun aanwezigheid in het medebeheer, medeplichtig aan alle beslissingen die nadelig voor de studentengeleidingen zijn.

Dit was het voornaamste argument van de Studenten Vak Beweging (SVB) in

Alles wat je steeds wilde weten over Veto, maar niet durfde vragen

Een willekeurige doordeweekse donderdag, zes uur 's ochtends. Lucien zit achter zijn zesde Palé Ale, Dirk zoekt naar een foto van een KP-voorzitter en Wim hangt met zijn hoofd in de vuilnisemmer waar hij hopelijk op Van Geyt zal stuiten. Om acht uur wordt Veto bij de drukker verwacht, in Brussel. Aan de fotozetmachine is Bruno begonnen aan een editoriaal.

In de late namiddag zetten 5 jobstudenten zich aan de verzendingsklus. Bruno is met 8000 Veto's heelheids uit Brussel weergekeerd, en de bijna 4235 Veto abonnees van Vlaanderen's grootste studentenblad verwachten uiterlijk maandag ons wekelijks produkt.

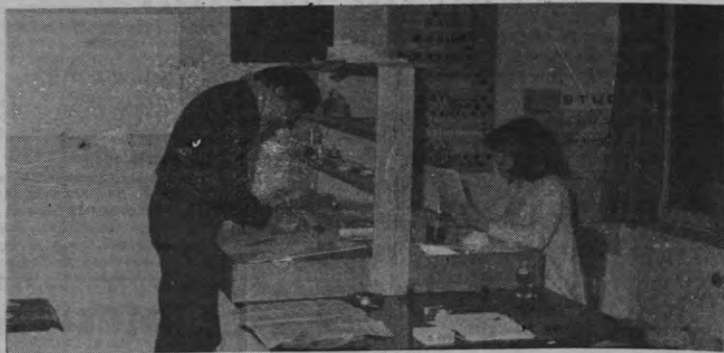
Wat niet werd verzonden wordt in Leuven via 13 mee-neem-punten verspreid, meestal nog voor vrijdagmiddag. De vrijdagavond om half zeven is het 'redactievergadering' geblazen. Alle ingeleverde artikelen worden gelezen, er wordt een poging gedaan om taalfouten te corrigeren, en eventueel worden artikelen herschreven of ingekort. Aan de hand van de artikelen en afspraken voor artikels wordt een eerste lay-outschemata opgesteld.

Van zaterdag tot maandag kan er voor het volgende nummer worden getikt. Daar waar tot begin dit academiejaar alle teksten werden getikt op een elektrische schrijfmachine, om nadien met een kopieerapparaat te worden verkleind (tot 70,7%), gebeurt dit thans op een eigen fotozetmachine. Op deze minicomputer met beeldscherm kunnen teksten en titels in een willekeurige lettersoort worden gezet en gecomponeerd (elke regel krijgt dezelfde lengte); ten opzichte van vroeger een enorme besparing (er kan veel meer tekst in een Veto van 8 pagina's en rationalisatie (vroeger moest elke titel en tussentitel manueel worden geplakletterd).

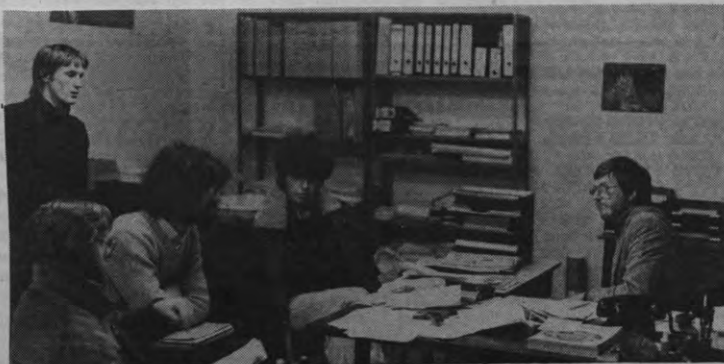
's Maandags wordt er in de donkere kamer gewerkt aan het ontwikkelen van filmpjes en rasteren van foto's, en vanaf dinsdag kan er opnieuw worden gelay-out.

Dit valt elke week onder de routinebezigheden. Tussendoor wordt er ook gewerkt op langere termijn. Er worden mensen opgeleid om op de fotozetmachine te werken, er wordt gezocht achter betere methoden (en goedkopere) voor de verzending van Veto, er wordt getimmerd aan een zelfgemaakte lay-outtafel. Iemand offert zich op om in het rekencentrum op een goedkope manier eindelijk eens de adressenlijst bij te werken, wat door de computerfirma niet gedaan werd. Dan weer zijn er problemen bij de drukker en moet er dringend naar een andere oplossing worden gezocht. De meeste medewerkers echter vinden het plezierig om in een gezellige sfeer een weekblad 'drukkende' te houden.

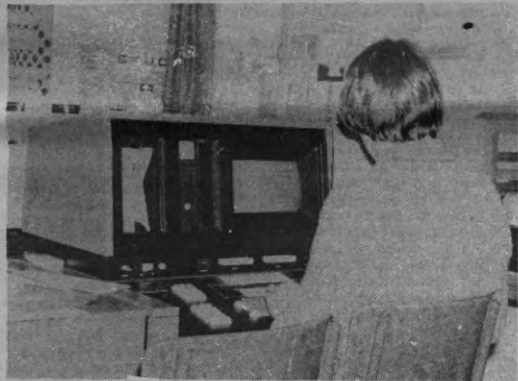
Laat ons er tenslotte op wijzen dat van alle Veto-medewerkers (redactieleden, typers, fotografen en de lay-outploeg) niemand voor zijn prestatie wordt bezoldigd (met uitzondering van de regelmatig overwerkte redactie-secretaris en de wekelijks opgetrommelde verzendingsjobisten), en dat ondanks (dankzij) het grote personeelverloop elke vrije medewerker meer dan welkom blijft.

Lay-out...nachtwerk.

Een informele redactie ...

De fotozetmachine ...

VETO WIL DRINGEND EEN STATUUT

vervolg van p. 1

Dat betekent concreet dat Veto voortaan over haar eigen begroting beschikt en dat de redactie dus zowel over het technische als over het inhoudelijke deel zeggenschap heeft, net zoals de raden dit hebben in eigen huis. De modaliteiten hiervan moeten verder uitgewerkt worden, in overleg met alle geledingen van de ASR/ dus ook de studenten en de kringen. Een modaliteit van controle op de algemene lijn van Veto moet ingebouwd worden, zodat Veto op den duur geen vreemde eend in de bijt wordt en een bastion van weer een bepaalde groep (zoals soms het geval was en is met bepaalde raden).

Financieel wordt hier een interessant perspectief geboden. Het is immers zo dat bijvoorbeeld de reclameverwing tot nu toe lam lag door tegenwerking van enkele vrijgestelden (om dan achteraf het argument te kunnen gebruiken dat er niet genoeg inkomsten waren!!!) Als er een blad draaiende gehouden moet worden door een groep van die derving werk gemaakt worden. Verder dient ook niet te vergeten dat de fotozet van Veto een eigen financiële inbreng zou kunnen hebben door verhuring aan derden. Zonder enige moeite en laag geschat zou op korte termijn hier 50 000 fr. uitgehaald kunnen worden. Kortom, wij pleiten ervoor dat op het organigram in het vademecum er een geleding zes komt, die rechtstreeks in verbinding staat met studenten en kringen en die naast de raden

staat, een informatieve taak heeft en een duidelijke controle kan uitoefenen, terwijl de raden op hun beurt hetzelfde mogen doen. Veto heeft immers niets te verbergen; zoals dit openhartige nummer wel voldoende duidelijk zal maken.

Dit is een uitdaging aan de organisatie en haar leden. De reactie erop zal duidelijk uitwijzen of het hier om een gesloten bureaucratie gaat of om een open, democratische en leefbare studentensamenwerking.

Pieter T'Jonck
Jan Verbanck
Tom Van Cleemput
Bruno Leynse
Jozef Schildermans
Pol Bijmens
Dirk De Naegel
Luc Duhayon
Mark Lens
Leo Paesen
Frans Smeets
Rudy Ceuppens
Luc Vanderhaeghe
Wim Verhelst
Erik Van Haeren
Rie Kegels
Filipe Canfijn
Peter De Jonge

Alle dagen
vert: 13.45 en 20.05
film: 14.00 en 20.20
Louis De Funes in 'La soupe aux choux'

Alle dagen
vert: 15.50
film: 16.05
Brooke Shields in Franco Zeffirelli's
'Endless love'

Alle dagen
vert: 18.05 en 24.05
film: 18.20 en 24.15
'Lady Chatterley's lover'

Alle dagen
vert: 22.10
film: 22.15
François Truffaut's 'La femme d'à côté'

Van vrijdag 12 tot
donderdag 18 maart

DE VROUW VAN HIERNAAST

(LA FEMME D'À CÔTÉ)

GERARD DEPARDIEU
FANNY ARDANT
een film van
FRANÇOIS TRUFFAUT

"noch met jou,
noch zonder jou"

met HENRI GARCIN
MICHELE BAUMGARTNER
ROGER VAN HOOL
VERONIQUE SILVER

Scenario FRANÇOIS TRUFFAUT
SI ZASNE SCHRIFTMAN - DAN ARBEI
Fotografie WILLIAM LUTCHANSKY
Muziek GEORGES DIZARD

BELGA FILMS

SYLVIA KRISTEL

JUST JAECKIN

de Minnaar van
Lady Chatterley

NICHOLAS CLAY SHANE BRIANT
PASCALE RYVALD ANN MITCHELL ELIZABETH SPIEGES

AL SHAPIR ORLANDO S. B. DINIZ
ET ANS THY PATHE MARCONI

het klassieke meesterwerk van de erotische literatuur

Menuet : een singel op 33 toeren gespeeld

Visie op de film

Sinds de officiële release op 24 februari te Brussel, loopt de nieuwste Belgisch-Nederlandse co-productie *Menuet* (1982) zijn derde week in wereldpremière te Leuven (plus in 7 andere Vlaamse steden). Het Nederlandse geld in de investering komt van de internationaal gereputeerde regisseur Fons Rademakers: *Menuet* is dan ook het regiedebuut van zijn eigenste wederhelft Lili Rademakers-Veenman na 25 jaar regie-assistentie, eerst bij Federico Fellini (*La Dolce Vita* (1960)), dan bij man Fons (1958-1978), tenslotte bij vriend Hugo Claus (*Vrijdag* (1980)). Diezelfde Claus werd overigens aangezocht om het onverfilmbaar geachte, gelijknamige meesterwerkje van Louis Paul Boon uit 1955 tot scenario om te bouwen. Een mooie stapel topnamen dus, en ... de pers hapt terecht toe, want het is een gebeurtenis. Vraag is: wat voor één?

Laaglandse film: een boontje voor literatuur

Lili Rademakers (vroeger altijd 'heel gemaniceerd' Veenman op de generiek: nu plots kassakoorts?) heeft het zich voor een regiedebuut voorwaar niet gemakkelijk gemaakt. Boons onvolprezen romanetje — een wat statisch verhaal, afgewisseld met kranteknipsels over losse, levenschte faits divers — leent zich op het eerste gezicht namelijk hoegenaamd niet tot verfilming.

Hugo Claus heeft echter in de loop der jaren veel spekgeseten: 20 jaar dikke vrienden zijn met Fons Rademakers brachten hem ertoe al eerder eigen werk als *Het Mes* (1961) en *De Dans van de Reiger* (1965), of *Mira* (1971) naar Strevels om te smeden tot scenario's voor evenveel Fonsfilms; ook bewerkte en verfilmde hij eigenhandig zijn *De Vijanden* (1967) en *Vrijdag* (1980) en schreef hij voor Roland Verhavert de scenario's van *Pallietier* naar Timmermans en van *de TV-recks Rubens* (1976).

Toch heeft Hugo deze keer heel diep in de onmiskenbare talenten mogen tasten om uit *Menuet* een verfilmbaar scenario te bouwen. Het is hem met redelijk resultaat nog gelukt ook, mét vrijwaring van alle thematische en narratieve elementen uit de roman, echter niet zonder Boons brokjes wereldliteratuur grondig door elkaar te rammen. Dat nemen over-emotionele boek-en-filmvergelijkers de scenario's en filmmakers meestal kwalijk, omdat ze de verfilming dan 'verraad' en 'verminning' vinden van de heilige literaire bron, niet in acht nemend dat zulks per definitie niet te vermijden is, zelfs zo hoort. De beide media drukken zich immers, ondanks de sterke verwantschap, in totaal verschillende taalvormen uit, met elk zijn specifieke eisen op het gebied van de dramatisch opbouw en spankracht.

Verfilmen is dus niet woorden omzetten in mooie, adekwate prentjes (zoals jammer genoeg vele, al te literaire (lees haast alle Vlaamse) literatuurverfilmingen proberen te zijn), maar hoogstens de basisstof van verhaal en/of thematiek verwerken tot een nieuw, van het boek onafhankelijk geheel. Ondering vergelijkbaar: OK, maar met elk een eigen

waardensysteem

Get in the swing now

Hugo Claus heeft dus de coup de force voor mekaar gebracht *Menuet* om te bouwen tot een aanvaardbaar filmverhaal. Het gevege is het volgende. Als een menuet (rustige, kabbelende, 3-delige dans) verhoudt drie mensen zicht tot elkaar in een psychologisch complexe, geladen situatie zonder dat het ooit tot een uitgesproken dramatische konfrontatie komt. Onderkoelde Pol werkt apatisch en perspectiefloos in de industrie en plakt in zijn vrije tijd legubere kranteknipsels van de dagjsrealiteit in een plakboek; zijn vrouw Mariette heeft de knagende ambitie om in het leven vooruit te komen, maar ze knapt af op Pols inertie; Mariette's zwager misbruikt de fletse toestand ter bevrediging van zijn hoogstegoistische seksuele drift; Eva tenslotte, een erg vroegrijp tienermeisje dat elk moment de ontluiking harer vrouwelijkheid verwacht, observeert tijdens het huishoudwerk het bevroren huwelijk met zijn uitwassen, sarkastisch en intrigerend spiedend.

Ondanks de adekwate en bekwame beeldregie van Lili Rademakers, werkt de film niet zo erg goed. Het verhaal beschrijft namelijk niet een karakter evolutie, een 'vertelling' zoals we dat van films gewoon zijn, maar een psychologische 'toestand' tussen personages, bestudeerd in een paar uitgesponnen momentopnamen. Daar is allemaal niets tegen, maar juist het statische van de toestand, plus het (gewild) uitgesponnen van de behandeling komt bevreemdend over, zij het niet in de positieve zin vna intrigerend of fascinerend, maar eerder in tegendeel als storend en onbevredigend. Het is een gedurfde gok, een compromisloos eksperimenter, maar dan één dat tegenvalt.

Dit wordt nog versterkt door de onmacht van de twee hoofdacteurs (Hubert Firmin en Carla Hardy, nieuwe namen) om die bloedloosheid te compenseren met interessant spel; wel overtuigend zijn het verbluffende meisje Akkemay (Eva) en Theu Boermans (de zwager), maar hun rollen zijn dan weer te weinig dragend. Eventueel kon je dan nog wat verrassende afwisseling en vaart verwachten van de enkele, als visionaire

droomsekwensen ingewerkte kranteknipsels tussendoor (cfr. Boon-techniek), maar die worden zo los van al de rest, op onbewaakte momenten in de film gekatapulteerd, dat ze meer verwarren dan helpen, hoe knap (Felliniaans) die korte stukjes op zich ook zijn.

Alles samen dus een wel interessant, maar te afstandelijk en te weinig meeslepend geheel, dat niet beklift. Zonde van al het onmisbare, samengeblate talent.

Jan H. Verbanck

De jeugdige Akkemay: een fascinerende Eva.

Interview met de producent Fons Rademakers

Vorige week woensdag was Fons Rademakers in Leuven. Wij ook. We strikten hem voor een gesprekje en ... brachten maar liefst vier uur pratend met hem door: wat een wervel! Gelukkig ook nog een onderhoudende en boeiende, maar 't is wel uitputtend om mee te maken. Dadelijk enkele van de betere flarden uit het onderhoud met deze vermoedende-energieke, zelfzekere en voortvarende, edoch niet ingebeelde, zelfs sympathieke Nederlander-van-Europes-formaat (op filmgebied althans). Nog even vooraf meegegeven dat Fons haast 62 jaar oud is, dat hij al zowat 25 jaar met Lili Veenman getrouwd is, en dat zijn allereerste film, *Het dorp aan de Fivier* (1958) door Hugo Claus bewerkte roman van Anton Coolen, meteen een Oscarnominatie meekreeg in Hollywood.

Raar is slecht

Rademakers: Já, die eerste film was wat anders dan men toen gewoon was: de scènes hingen wat los aan mekaar en zo, anders dan normaal. De kritieken in Nederland vonden dat raar en daarom slecht, het week af van het geijkte. "Die Claus en die Rademakers weten nog niet het hoort," zei men, hoewel wij dat allemaal zo bedoeld hadden. Het buitenland reageerde echter heel positief. Met *Menuet* is dat nu weer zo: het is weer iets ongezien, raar en bevreemdend, omdat het niet het normale psychologische patroon is van een film, maar een toestand en dat vinden velen dan niet zo goed. Als dezelfde film van erkende meester zou zijn, een Bunuel of een Fellini, dan zou men het schitterend vinden...

Veto: Hoe komt uw vrouw Lili er zo plots op, na 25 jaar, om een film te gaan maken?

Rademakers: Ze heeft eigenlijk altijd de bedoeling gehad films te gaan maken. Maar vanaf het moment dat we getrouwd zijn en kinderen kregen... U weet dat het voor een vrouw moeilijk is om dan andere okkupaatjes te hebben. Ze heeft zich wel steeds met mijn werk bemoeid als assistente, en gelukkig maar. Maar ze heeft altijd die ambitie gehouden zelf films te maken. Enkele jaren geleden had ze onderwerp dat ze absoluut wou verfilmen en dat was *Menuet*. Ik zei: "God, Lili, je vind niet wat je op de hals haalt. Ik vind het een meesterwerk, maar ik zie er absoluut geen scenario in. Hoe ga je dat in godsnaam verbeelden?" Maar zij zag dat wel en ze bleef erover doorgaan, tot ze dan bij Hugo (à Claus, nvdr) te rade ging. Die vond het in eerste instantie ook allemaal vreemd, maar ze heeft Hugo eigenlijk echt uitgedaagd om te proberen er een scenario van te maken en ze hebben zich daar dan samen aangezet.

Veto: Boon was zelf niet betrokken?

Rademakers: Neen. We hebben hem wel ooit over het idee verteld en hij vond het geweldig, maar hij wist ook nie wat daarvan terecht kon komen. Inussen is hij helaas overleden. Maar Hugo uit Gent met het klare scenario terugkwam, moest ik zeggen dat ik het fantastisch vond! Voor een zeer moeilijke film, moet ik erbij zeggen, want dit is geen alledaagse kost, dit is heel bijzonder voor een debuut. De *Fodace* heb je nodig, zeker bij een eerste film; dat moet direct je meest gedurfde zijn, anders kan je meten vergeten.

Veto: Je kan jezelf ook schromelijk overschatten...

Rademakers: Ja, precies. En dan val ja hard op je gezicht. Maar goed, je moet grote risico's nemen, altijd. En ik vind persoonlijk dat mijn vrouw het 'fantas-

tisch gedaan heeft.

Rademakers: Wat is uw rol als producent in het tot stand komen?

Rademakers: Kijk om de film zoveel mogelijk authenticiteit te geven, moest hij — vonden we — in België, en Erenbodemg zelf opgenomen worden, waar het van Boon uit gestuurd is. Boon zelf zei immers: "Waarom moet ik in godsnaam reizen? Ik vind de mensen hier naast mijn deur als die zijn precies dezelfde als waar te wereld." Daarom ging ik dus een co-productie aan met mijn vriend Drouot (nvdr: co-regisseur met Collet van *Dood van een non* (1975)), om het allemaal wat gemakkelijker te maken. Sommige Vlamingen riepen dan wel meteen: onze Boon, door een Hollands! Maar wij kaatsten dan terug dat *Menuet* uitgegeven is bij de *Arbeiderspers* in Amsterdam in ongeveer 130.000 exemplaren, waarvan er ongeveer 115.000 in Nederland verkocht zijn en 15.000 in België... 't Is dus óók wel degelijk onze Boon, begrijpt U.

Ik zelf juich zo'n samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen alleen maar toe; zelfs iedere film zou in combinatie moeten, vind ik. Zo'n co-productie is nochtans altijd een hachelijke onderneming, weet U. Op één film na — da's nu stom om dat zo te moeten zeggen, omdat ik die toeval zelf gemaakt heb — maar op Mira (1971) na heeft geen enkele Vlaamse film ooit iets in Nederland distributeurs zijn altijd huiverig; gebaseerd op niets natuurlijk, want het tij kan morgen keren. Als zij een hit voorspellen, doet ie niks en omgekeerd, zo gaat dat, maar toch ... de angst blijft.

Veto: U werkt al zo lang met uw vrouw nauw samen. In hoeverre is haar debuut echt van haar en niet een Rademakers-familieproject?

Rademakers: Deze film is voor 100% van haar! Ik heb me zelfs lang niet eens op de set durven vertonen, om vooral niet in te grijpen. En als ik dan toch kwam kijken, merkte ik dat ze de situatie volkomen in de hand had, dat liep uitmuntend. Ik heb me dan ook nergens mee bemoeid. Alleen met Drouot samen toekijken of alles een beetje binnen het budget bleef. Dat lijn wel wat uit de hand hier en daar; mijn vrouw heeft wat dat betreft nogal een hard kopje, daar praat je moeilijk iets uit.

Veto: Als U de afgewerkte film nu ziet, wat denkt U dan als regisseur? Zou U het ook zo gedaan hebben?

Rademakers: Punt 1 is: ik zou de film nooit gemaakt hebben. Ik vond Boons novelle meesterlijk, maar ik zou er nooit een scenario in gezien hebben. Misschien denk ik wat konventioneler dan Lili. Dat vind ik net zo knap van haar. Het is dus zeer hypothetisch, maar als ik het zou gedaan hebben, zou het heel anders

geworden zijn; ik vind net zo bijzonder dat heel eigen is van haar. Ze hield me ook op een afstand met reakties als "maak jij maar je eigen films en bemoei je er niet mee", waar ze gelijk in heeft overigens.

En? Plannen?

Veto: Bent U zelf met iets bezig nu?

Rademakers: Wel ik ga binnenkort proberen Amerikaans geld te lijnen voor mijn nieuwste film, die in Zuid-Afrika zal spelen. Ik heb heel toevallig de hier haast totaal onbekende Zuid-Afrikaanse auteur André Brink ontdekt en dat is een ongelooflijk knap auteur, grandios! Die Afrikaanse schrijvers behoren tot onze Nederlandse literatuur en we kennen ze niet eens, hoewel ze fantastisch goed zijn; zo heb je naast Brink ook nog J.M. Coetzee... jongen, dat móét je lezen, fantastisch! In het 7 miljoen tellende Zweden worden die boeken op meer dan 100.000 exemplaren verspreid, stit U voor! en wij hebben er nog nooit van gehoord. Het boek dat ik ga verfilmen, *An Instant in the Wind*, gaat over de relatie blank/zwart; niet zozeer als probleem op zich, maar vooral vanuit de bevooroordeeldheid van mensen tegenover mekaar. Dat is een geweldig onderwerp van overal en altijd, en het boeit me geweldig. Ik wil verdergaan in de lijn van Max Havelaar (1976); ik vind namelijk dat je vandaag geen vrijblijvende films kan/mag maken. Trouwens, als ik een jaar van mijn leven geef aan zo'n film, dan moet het iets zijn wat ik echt de moeite waard vind om te vertellen, met engagement.

Veto: Een Afrikaans-Amerikaanse co-productie dus. Met grote namen?

Rademakers: Ik prefereer onbekende mensen, maar dan wel heel goeie, maar de Amerikaanse producenten zullen misschien voor de Box Office een grote naam op de affiche willen. Hoewel dat ook allemaal... kijk, de Amerikanen denken dat dat zekerder is, maar ach, er zijn tegenvoorbeelden genoeg. Neem nu bv. Sylvia Kristel in *Emmanuelle*: een film van niks; maar goed, toch maar het grootste succes ooit in Europa gemaakt. Dus iedereen denkt: die meid heeft geld aan d'r billen hangen, letterlijk. De ene aanbidding na de andere dus. Wel al die films zijn *total loss*. Het lijkt veiliger met suksesnamen, maar vaak appeleert het onbekende geweldig aan het publiek.

Jan H. Verbanck

kultuurleven

maandblad voor
cultuur en
samenleving

presenteert themanummer:
jacques lacan

aan studentenprijs van 100 fr. i.p.v. 120 fr.

Te verkrijgen bij:
Kultuurleven, Ravenstraat 112, 3000 Leuven

Tel. 016/22.92.22

Of door overschrijving:
p.r. 000-014720-58

Energieproblematiek en Gemeenten.

«Welvaart betekent nog geen welzijn, en alhoewel onze welvaart in belangrijke mate door het energie-aanbod wordt bepaald, hoeft er geen ongebreidelde groei van de energieproductie te worden opgezet, om onze samenleving een maximum aan welzijn te bezorgen», aldus Prof. Dr. Ir. P. De Meester, groepsvoorzitter exacte wetenschappen, tijdens de plenaire openingsvergadering van de studiedag «Energieproblematiek en Gemeenten». Een voortreffelijke organisatie door de Interfakultaire Kring (IFK) mag wel gezegd worden, en een jaarthema dat zonder twijfel actueel te noemen is. Op de vooravond van het grote energiedebat in de Kamer (of laat het ons hopen), kan de synthese van de huidige wetenschappelijke inzichten (zowel technologisch, economisch, juridisch, filosofisch en sociologisch) en het doorspelen hiervan naar de laagste echelons (de basis) van de politieke besluitvorming, de gemeentebesturen, bezwaarlijk als een onbelangrijk gebeuren over het hoofd gezien worden. Evenmin door VETO!

Deze studiedag, op woensdag 3 maart gehouden in het college De Valk, was het kroonstuk van het project «Energievormen voor de toekomst. Stapstenen naar een nieuwe samenleving» waaraan zowel door studenten als leden van het W.P. en het A.P. van verschillende faculteiten werd deelgenomen. In zijn openingstoespraak had Matthias Lambrecht, voorzitter I.F.K., het over verveel- en apathie aan de universiteit (meer dan een woordspeling!), daarna spraken Prof. De Meester en attaché van het kabinet van minister Geens, Ir. P. Linsens respectievelijk over Energie en Gemeentepolitiek (i.v.m. energie). Vervolgens werd door gemeenteraadsleden van diverse gemeenten, met name Brugge, Maldegem, Antwerpen, Leuven en Genk, per provincie een type-geval van de Belgische energieproblematiek uit de doeken gedaan.

Na de koffie werden in afzonderlijke werkvergaderingen de resultaten van de facultaire werkgroepen voorgesteld. Spijtig genoeg - voor de VETO-lezer althans - kon ik mezelf niet opsplitsen, en bezat de VETO-redactie evenmin voldoende mankracht om ook over de andere werkvergaderingen verslag te laten uitbrengen. Uw verslaggever koos voor 'Technologie'.

Werkgroep Technologie

Energievormen voor de toekomst zijn niet alleen kernenergie (kernsplijting of kernfusie), ook niet voor de interfakultaire kring. Kernenergie is misschien zelfs de meest complexe niet van de «alternatieve» energiebronnen (als we steenkool en petroleum als traditioneel kunnen beschouwen), maar ongetwijfeld de meest besproken. De meest controversiële? Maar we niet naast kunnen kijken is dat kernenergie, meer dan andere 'alternatieve' energiebronnen (de voldongen) feit is, de kerncentrales staan er! Wat de controversiële punten betreft, meer dan alleen wetenschappelijk belangrijk, zijn deze hierom des te belangrijker voor onze samenleving.

In VETO nr 20 werd reeds uitvoerig ingegaan op de wetenschappelijke controverse rond de gevaren van lage stralingsdoses, wat zijn weerslag heeft op het vastleggen van de veiligheidsnormen. Dit is vooral belangrijk voor de mensen die in de kernindustrie zijn tewerkgesteld, maar ook daarbuiten, bv. in wetenschappelijke instellingen (of klinieken) waar eveneens duchtig met radio-actieve stoffen wordt omgesprongen.

afval smelt men in glas in (vitrificatie). Volgens de Conventie van London, ook ondertekend door België, kan hoog-radio-actief afval ook niet meer in de oceaan worden gestort, wat men in België dan zou willen oplossen door het te dumpen in de Boommse kleilagen (geologisch stabiele formatie). Een vraag die ik nog graag gesteld gezien had - maar de werkvergadering duurde ook zo lang niet - is deze, hoever men nu staat met het probleem van de corrosie van gevitrificeerd afval, en wat men meent te doen met de aanwezigheid van corrosieve bacteriën in de Boommse kleilagen?

Zonneenergie : twee toepassingen.

Ik zou een verkeerd beeld opvangen over de werking van de studiegroep Technologie, door enkel over kernenergie te schrijven, en dan enkel nog over kernsplijting. Drs. W. D'Haeseleer sprak over kernfusie (3), waarvan vooral te onthouden viel dat deze energievorm, die a.h.w. op een tegengesteld principe berust als de kernsplijting, voorerster ook niet zo «clean» is als men het wel eens heeft voorgesteld (men heeft radio-actief Tritium nodig als grondstof), maar vooral dat ze nog veraf staat van eventuele economische rendabiliteit, en dat men zelfs de technologie ervan nog lan niet meester is.

Vervolgens leverde Prof. Dr. Ir. R. Mertens een bijdrage over zonneenergie en haar toepassingen. Kort samengevat moeten we daarin twee types onderschei-

den, enerzijds de zonnecollectoren, die zonlicht absorberen voor de opwarming van bv. water, en anderzijds de fotovoltaïsche zonnecellen die bij lichtinval een elektrische gelijkstroom opleveren. Deze tweede toepassingsvorm vereist echter niet diffus zonlicht, wat in onze klimaatgordel niet zo overvloedig voorkomt, maar deze energiebron eventueel wel interessant maakt als export-energie. De zonnecollectoren betrekken ook diffus zonlicht maar zijn eerder beperkt in hun toepassingsmogelijkheden (enkel warmteproductie). Het belangrijkste probleem i.v.m. zonneenergie situeert zich namelijk in de energiestockage, ten gevolge van de tegengestelde evolutie tussen het aanbod van zonnewarmte (veel in de zomer, weinig in de winter) en de vraag naar warmte (weinig in de zomer, veel in de winter). De hiervoor vereiste accumulatoren en batterijen hebben momenteel een nog beperkt accumulatievermogen en een te klein rendement.

Waren er nog vragen?

Het zou ons te vér leiden al de besproken energiebronnen (windenergie, geothermische en zeeenergie, enz...) hier opnuem te stellen, waarvoor we ook immers naar het congresboek kunnen verwijzen. Ook de bijdrage van R. De Doncker (4) over procesverbetering en rendementsverhoging bij bestaande energiesystemen heeft hier niet de verdiende aandacht, echter niet omwille van een geringere belang. Integendeel, de energiecrisis

maakt de noodzaak van dergelijke opties vrijwel tot een evidentie.

achteraf, na de voorstelling van de studiereferaten, rezen nog wat vragen over de toekomstmogelijkheden van steenkool als energiebron, mer bepaald voor de Limburgse steenkoolmijnen. De discussie die daarop volgde, toonde m.i. aan dat het publiek hieromtrent een leemte aanvoelde in de studietekst van het congresboek, dat weliswaar harde cijfers weergaf maar toch bepaalde aspecten over het hoofd had gezien. De scheiding tussen technologische rationaliteit en politieke stellingname bleek hier niet zo goed stand te houden, wat ergens een algemene kritiek blootlegde op de organisatie van deze studienamiddag. Er is inderdaad de vraag naar de synthese van alle betrokken onderzoeksdisciplines (technologisch, sociologisch, economisch, ...) maar bereikt men deze synthese door elke discipline geïsoleerd te benaderen en de resultaten hiervan nadien te sommeren?

Wilfried Allaerts

Referenties
(1) Culemans, M., e.a., 1982. Kernfusie. In: Interfakultaire kring: Energievormen voor de toekomst. Stapstenen naar een nieuwe samenleving. Proloog Reeks, Bijdrage 1. Uitg. Helicon, Leuven.
(2) Rotblat, J., 1981 - The bulletin of the Atomic Scientists.
(3) D'Haeseleer, W. en Sniijkers, M., 1982 - Kernfusie: werkelijkheid of vrome wens? (zelfde ref. als (1)).
(4) De Doncker, R., 1982 - Procesverbetering. (zelfde ref. als (1)).

Eerste opera-ervaringen WOZZECK van Alban Berg en TOSCA van Giacomo Puccini

Over de noodzaak van opera hebben we het al gehad. Wie is geïnteresseerd in opgeblazen dialogen, wanstaltige decors waarin een dun verhaalte is verdwaald, wie is geïnteresseerd in draken? Niemand, zelfs Gerard Markier niet. Hij gooidte het over een andere boeg, wil opera terug actueel (aantrekkelijk) maken en mikt op de jeugd. Kruis of munt, en het bleek munt: Mark De Rijdt zag 'Wozzeck' en 'Tosca' en werd meteen bekeerd.

Tot voor december 1981 was ik nooit naar een opera geweest. Ik had tot voor kort een grondige hekel aan alle gezongen klassieke muziek en vooral aan die urenlange opera's. Hoe het komt dat hierin verandering is gekomen, kan ik niet heel direct zeggen. Ik geloof dat het gelijktijdig is gekomen met mijn voorkeur voor de 'nieuwe' klassieke muziek (Arnold Schönberg, Anton Webern, Alban Berg, Karel Goeyvaerts, Michaeis Nymann...), dat soort muziek kon me vroeger ook gestolen worden, het leek me vreemd en bijgevolg was ik vijandig gezind.

Vandaar lijkt het duidelijk te zijn voor mij, dat een bepaalde graad van onvankelijkheid, een motivatie tot bevrijdend luisteren met kritische openheid, plus een proces van geleidelijke gewenning aan nieuwe, vreemde klankkleuren en -schakeringen, andere ritmen enz..., tezamen met een ontwenning naar de vlottere in-het-oorspronkelijke 'klassieke klassiekers' (Kleine Nachtmuzik, Für Elise...), daar zeker niet vreemd aan kan zijn.

De 'ervaring opera' bestaat uit verschillende, totaal anderssoortige deelervaringen. I
LEL OP
Er is op de eerste plaats de ervaring van de muziek. Namelijk de partituur die geschreven werd door een componist, en een bepaalde plaats en periode en dus ook volgens bepaalde stijl-reeks. Ener is ook de uitvoering op de avond zelf door een orkest en een dirigent. Deze onderverdeling geldt ook voor de gezongen stukken (aria's)

Op de tweede plaats is er de inhoud. Er wordt iets verteld in een verhaal of door een toneelstuk; dat noemt men libretto. We kunnen naar het libretto aan zich kijken en ook naar de dramatische vormgeving en uitvoering daarvan (de regie en het spelen van de acteurs).
Op de derde plaats is er de materiële vormgeving, het decor, de kostumering, de belichting, podiumtribunes.
Dit zijn alle elementen die de ervaring opera uitmaken. Wat echter nog meetelt

daarbij is de persoon, die gaat kijken. De voorkennis (voorbereiding), de verwachtingen en zijn voorkeuren voor de voorstelling hebben invloed.

Daarnaast ook - in mindere mate - de 'omstandigheden' tijdens de voorstelling. (1) De partituur van Tosca is romantisch, af en toe lijsig-stroperig (de Italiaanse romantische traditie van einde 19e eeuw) en ik had ook niets anders verwacht, al had ik ook nog geen moeite gedaan om echt naar Puccini te luisteren. Enfin, ik werd - vooral in deel 2 - verrast door stukken muziek van opmerkelijke schakering, met timewisselingen, die me na het trage, slaperige eerste deel wakker schudden. Die Puccini beviel me alles bij elkaar meer dan verwacht; vooral een paar aria's hebben me muzikaal ontroerd.

Toch verkies ik de muziek van Alban Berg. Geen sekonde verveelde ik me. Die muziek zit vol verrassingen, vol variaties en grimmigheden, vol venijn. Duidelijk is te horen dat met Wozzeck de Duitse romantische traditie van Brahms, Wagner, Mahler zijn hoogtepunt heeft bereikt, en tevens zijn eindpunt: vanaf hier is de twaalfde-eeuwsmuziek (Schönberg, Berg, Webern) een uitweg. Ze zal een totale breuk en toch een logisch gevolg zijn op de laat-romantiek. Tegenwoordig luister ik vaker naar de
Vervolg op pagina 8

kreten & gefluister...

Fou, fumée et flammes o In de nacht van donderdag 4 op vrijdag 5 maart "werd brand uitgebroken" in de traphal van het Stuc-gebouw o Vermoedelijke oorzaak: het binnengooien van een brandend voorwerp door de verbrijzelde ruitjes o Even hing er een waas van vlammen en rook rond de Leuvense cultuur- en ontspanningsburcht o Maar de Leuvense brandweer stond klaar, zuurstofmaskers inclusief o Het leken Marsmanntjes, toen ze elk dreigend gevaar wegspotten o Maar niet meer toen de gedane inspanning achteraf werd muziekspeeld in de Stuc-bar o Uit de muziekinstallatie daar schalde een hitje van weleer o C'me on baby, light my fire o 't Is een zielig zicht. A.S.R.-medewerkers moeten langs een zij-ingang binnen weggen hoofdtrap versperd o En buiten ligt de houtskool na te geuren o
't Wordt overigens hoog tijd dat het vuur aan de schenen van deze regering wordt geleid o Bomma Martens en zijn kliek bakken het al te bruin o Met de derde trein worden

de joden van België naar hun Dachau verspoerd o Vooral de vrouwen moeten weer het onderspit delven o Alsof ze dat nog niet genoeg moesten doen o Maar kom, de ministers leverden nu ook tien procent in o Alsof dat ook maar een greintje bijdraagt aan de inkomenshervatting o En toch blijft er kracht bestaan o In de solidariteit als je wil o En als die ver te zoeken mocht zijn: een mars op Brussel geeft nieuwe energie o
Ook Herman De Croo heeft het lentevuur in zijn botten o Bij wijze van aprilgrap o Zonder voorafgaand advies van de prijscommissie besliste deze liberale druiloor d.m.v. zijn handtekening tot het opdrijven van de prijzen voor tram- en busvervoer met 25% o In het tweede deel van zijn aprilgrap wil De Croo wel de prijscommissie betrekken o Maar ons niet: de verzendings-taksen voor postabonnementen op o.e. tijdschriften zouden met vijftig (50) procent worden verhoogd o En iemand fluistert hier dat Veto een tijdschrift zou zijn o
WIV

Koninklijke Opera, Gent

